

# Voorstel inloopkamer bestuur 1<sup>e</sup> lijn

Stuurgroep tijdige rechtspraak

Grondlegger: [REDACTED]

Versie 5

10 juli 2020

*(Concepten van) dit voorstel zijn gedeeld / besproken met:*

datum	versie	Gedeeld / besproken met:
10 april 2020	1 (8 april 2020)	[REDACTED]
8 mei 2020	3 (4 mei 2020)	Stuurgroep tijdige rechtspraak
14 mei 2020	3 (4 mei 2020)	LOVB
18 mei 2020	3 (4 mei 2020)	Stuurgroep (schriftelijk)
19 mei 2020	3 (4 mei 2020)	[REDACTED] (RvS)
9 juli 2020	4 (7 juli 2020)	[REDACTED] na aanpassing obv feedback LOVB
10 juli 2020	4 (7 juli 2020)	Stuurgroep tijdige rechtspraak
24 september 2020	5 (10 Juli 2020)	LOVB heeft ingestemd

## ***Inleiding***

De komende jaren gaan alle gerechten aan de slag om de doelen van tijdigheid en voorspelbaarheid te bereiken, bijvoorbeeld door de tijdelijke inzet van extra capaciteit en het toepassen van versnellers. In ieder gerecht is de situatie net iets anders. In lokale plannen geven de gerechten aan wat maximaal haalbaar is op het gebied van het inlopen van de achterstanden en het verbeteren van de doorlooptijden en hoe ze dit willen bereiken.

Daarnaast wordt een inloopkamer ingericht die gerechten waar de nood het hoogst is bijstaat in het afhandelen van zaken. In die inloopkamer wordt per rechtsgebied een inloopkamer opgericht. **Voor u ligt het plan voor de kamer bestuur eerste lijn.** Dit plan moet in samenhang gelezen worden met het programmaplan tijdige rechtspraak, waarin de hoofdlijnen van het programma én de inloopkamer staan beschreven. In deze inleiding wordt een korte samenvatting gegeven van de inhoud van het programmaplan tijdige rechtspraak met betrekking tot de inloopkamer.

## ***Toegevoegde waarde van een inloopkamer***

De inloopkamer is een landelijke voorziening en ondersteunt de gerechten. Per rechtsgebied werkt een team van rechters en juridisch medewerkers samen in een kamer. De precieze werkwijze verschilt per kamer, maar in algemene zin zet de inloopkamer gericht en efficiënt in op bepaalde zaakstromen of onderdelen van processen. Daarnaast kan de inloopkamer experimenteren met innovatieve wijze(n) van organiseren of behandelen. Hierbij worden altijd alle geldende kwaliteitsafspraken en wet- en regelgeving gevolgd. De inloopkamer beoogt waarde toe te voegen doordat:

1. Met minder mensen meer zaken kunnen worden afgedaan, met name door vergaande specialisatie en delegatie.
2. Capaciteit landelijk flexibel kan worden ingezet. De inloopkamer kan bijspringen daar waar rechtzoekenden het langst op behandeling van hun zaak wachten. Bij het hulpvragende gerecht wordt ruimte gecreëerd om andere zaken af te doen.
3. Het extra mensen aan het werk zet voor de Rechtspraak die daar nu nog niet werkzaam zijn. Medewerkers worden gericht en tijdelijk aangetrokken en opgeleid.

Per rechtsgebied kamer kan het accent op bovenstaande punten verschillen.

## ***Algemene uitgangspunten en aanpak***

- De inloopkamer ondersteunt die gerechten die behoefte hebben aan bijstand. De inloopkamer vraagt deze belangstelling uit.
- De inloopkamer ondersteunt van deze gerechten als eerste de gerechten met de 'oudste zaken'.
- De inloopkamer wordt formeel ondergebracht bij een bestaand gerecht, maar krijgt een separate leiding. De inloopkamer opereert landelijk.
- De zaken die in de inloopkamer worden afgedaan stromen administratief uit in het oorspronkelijke gerecht. Het gerecht ontvangt een percentage van de lamicievergoeding, het overige deel is bedoeld voor bekostiging van de inloopkamer. De hoogte van het percentage verschilt per zaaksoort. De procentuele verdeling en de onderbouwing hiervoor kunt u in dit plan lezen.
- De huisvesting van de inloopkamer is afhankelijk van de werkwijze van de inloopkamer (bijvoorbeeld wel of geen zittingen) en de beschikbaarheid van huisvesting binnen de

Rechtspraak. De locatie kan daarmee verschillen per kamer/rechtsgebied en kan ook in de loop der tijd wijzigen.

Eind 2021, wordt de inloopkamer tussentijds geëvalueerd. Er wordt gezien of de inloopkamer waarde toevoegt voor de organisatie als geheel en of bijstelling moet plaatsvinden op het gebied van zaaksoort, bemensing en/of financiering. Voor een nadere uitwerking en uitleg van deze onderwerpen kunt u het programmaplan tijdige rechtspraak raadplegen.

### **Basisvoorwaarden werkwijze van de inloopkamer**

De precieze werkwijze van de inloopkamer verschilt rechtsgebied en is in onderliggend plan beschreven. Wel voldoet iedere kamer aan een belangrijke set basisvoorwaarden welke door het LOV getoetst worden voorafgaand aan de start.

Basisvoorwaarden:

- Het plan heeft toegevoegde waarde voor de Rechtspraak als geheel.
- Het plan sluit aan bij een behoefte van gerechten. Als *ten minste* 2 gerechten hebben aangegeven dat zij gebruik willen maken van de inloopkamer gaat de kamer van start.
- Het beoogd aantal medewerkers bij de start van een kamer moet reëel te werven zijn (zowel kwalitatief en kwantitatief).
- De financiering mag geen belemmering vormen voor de overdracht van zaken. De voorgestelde vergoeding sluit daarbij aan.
- Elke kamer werkt conform de bestaande kwaliteitsnormen. Rechters zijn onafhankelijk, onpartijdig en eindverantwoordelijk voor de uitspraak. De professionele standaarden zijn het uitgangspunt. Indien een experiment met een innovatieve werkwijze door de inloopkamer tijdelijk een andere invulling van de professionele standaard vraagt, wordt hierover in overleg afgestemd met het betreffende LOV hoe dit op verantwoorde wijze kan worden vormgegeven. Structurele aanpassingen aan de professionele standaarden zijn vanzelfsprekend het domein van en gebeuren enkel met instemming van het LOV.

### ***Wat zijn de gevolgen van de coronacrisis?***

De coronacrisis heeft gezorgd voor een enorme verschuiving in de voorraad. Zittingen zijn op grote schaal uitgesteld, waardoor de voorraad in deze zaken oploopt. Schrijfvoorraden zijn als gevolg van de crisis afgenomen. Rechtsgebieden die vanwege de noodzaak toch door moesten gaan met het organiseren van zittingen hebben hiervoor alternatieven gevonden.

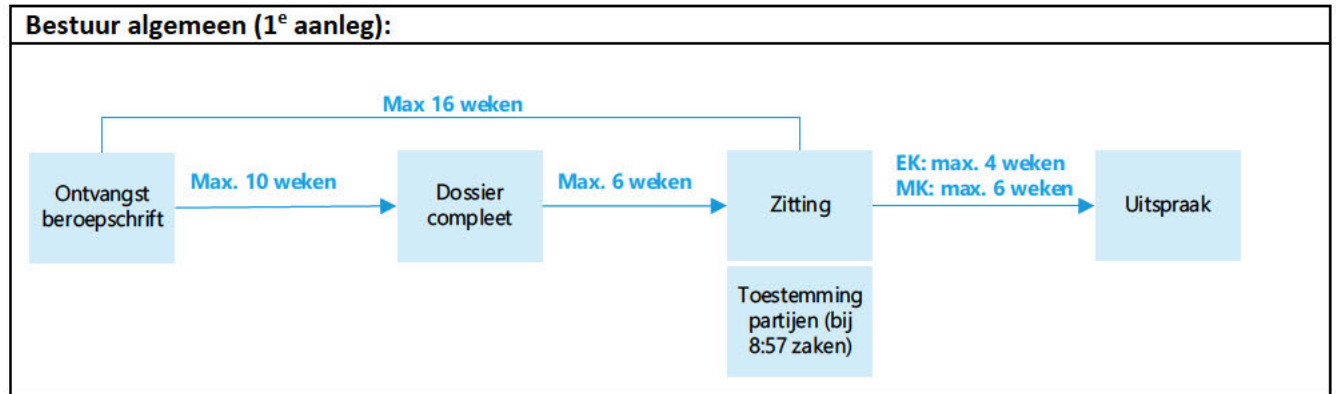
De verschillen tussen de rechtsgebieden zijn dus groot, maar in algemene zin moet geconcludeerd worden dat de rechtspraakbrede achterstand alleen maar is toegenomen (40.000 zaken extra op de plank!). Deze achterstand krijgen we niet weggewerkt door alle zaken op onze standaard werkwijze lokaal af te doen. De noodzaak om samen en op innovatieve manieren te werken aan tijdige rechtspraak is met de coronacrisis alleen maar nog groter geworden.

In de plannen per rechtsgebied wordt rekening gehouden met de verschuiving in de voorraad. Ze zijn zo ingericht dat ze toegevoegde waarde hebben én realistisch zijn onder de veranderde omstandigheden.

### ***De inloopkamer bestuur***

In het nader beschreven plan kunt u lezen op welke manier de inloopkamer bestuur een bijdrage levert aan het inlopen van de achterstanden en dus aan het verkorten van de doorlooptijden. Het plan bestuur richt zich op de eerste lijn. Er is beschreven hoe deze kamer wordt ingericht. Een keuze uit de zaakstromen participatiewet, arbeidsongeschiktheid of overig bestuursrecht volgt op basis van de vraag van de gerechten. Verder wordt beschreven hoe de verdeling rechters-juridisch medewerkers wordt voorgesteld en wat de kosten en baten zijn.

Onderstaand is de doorlooptijdstandaard weergegeven voor de betreffende zaakstroom.<sup>1</sup>



#### Verbinding eerste lijn – tweede lijn

Voorliggende plan richt zich op de eerste lijn. Op dit moment is er geen verkenning geweest over de wenselijkheid van het inrichten van een inloopkamer voor de bijzondere colleges. Als in toekomst hiervoor een behoefte blijkt dan kan tijdige rechtspraak deze mogelijkheid onderzoeken.

<sup>1</sup> Het uitgebreide voorstel, inclusief de toelichting op de gekozen termijnen, kunt u lezen in bijlage 4.1 van het eindrapport "doorlooptijden in beweging".

## Plan inloopkamer Algemeen bestuursrecht

Versie 5

### 1. Inleiding

Onderdeel van het Project Tijdsige Rechtspraak is gerechten die door een grote voorraad aan zaken moeite hebben om binnen drie jaar de nieuw vastgestelde doorlooptijden te halen, hulp te bieden bij het wegwerken van achterstanden. Deze notitie bevat voorstellen waar en hoe dit kan worden gedaan bij algemeenbestuursrechtzaken (dit zijn alle bestuursrechtzaken met uitzondering van belastingzaken en vreemdelingenzaken). Een aantal meer algemene uitgangspunten voor de inloopkamers komt aan bod in een algemene notitie.

Alle rechtbanken hebben achterstanden op het terrein van het bestuursrecht. Uit een inventarisatie pre-corona bleek dat op dat moment enkele rechtbanken het al niet mogelijk achten de instroom van dit jaar zelf weg te kunnen werken. Andere rechtbanken schatten de instroom van dit jaar op zichzelf wel weg te kunnen werken, maar geen achterstanden in te kunnen lopen. Inmiddels loopt sinds de start van de coronamaatregelen het aantal zaken dat buiten de termijn is (i.e. de definitie van achterstand) snel op.

Verder is het zo dat, voor zover nu bekend, er geen rechtbanken zijn met een overschot aan bestuursrechters c.q. ervaren juridisch medewerkers.

Het voorgaande leidt tot de conclusie dat een inloopkamer alleen maar goed kan werken als aan één of beide van de volgende voorwaarden wordt voldaan:

1. De werkwijze van de inloopkamer is zodanig dat meer zaken met minder mensen kunnen worden afgedaan dan in het reguliere werkproces.
2. Er worden meer mensen aangetrokken (bij de inloopkamer of bij de rechtbanken) die anders niet werkzaam zouden zijn geweest in het bestuursrecht;

Op beide onderdelen worden hierna voorstellen gedaan. Het spreekt voor zich dat de voorstellen geen afbreuk mogen doen aan de professionele standaarden.

Versie 3 van dit plan is voorgelegd aan het LOVB. Het plan is daarna aangepast. De reactie van het LOVB en onze reactie daarop zijn als bijlagen bijgevoegd.

### 2. Gevolgen corona

In de oorspronkelijke planning was voorzien in een start van de Inloopkamer bestuursrecht in november 2020. De vraag is of de corona-crisis gevolgen heeft voor deze startdatum. Enerzijds mag verondersteld worden dat de achterstanden alleen maar zijn toegenomen, zodat een snelle start van de inloopkamer alleen maar wenselijker is. Anderzijds kan het zo zijn dat de gerechten de rest van het jaar nodig hebben om de zaken weer op orde te krijgen en daarbij alle menskracht die zij tot hun beschikking hebben, willen inzetten, zodat het afstaan van mensen aan de inloopkamer niet aan de orde is. Omdat de inloopkamer voor een belangrijk deel bemenst zal moeten worden met medewerkers van de rechtbanken zal de startdatum in goed overleg met de rechtbanken bepaald moeten worden. Vooralsnog wordt uitgegaan van de oorspronkelijke startdatum: 1 november 2020.

Een ander gevolg van de huidige omstandigheden is dat veel ervaring wordt opgedaan met op afstand zitting doen. Ook de vaste procespartijen raken eraan gewend dat zittingen niet altijd fysiek in een zittingszaal op de rechtbank plaatsvinden. Van die ervaringen kan door de inloopkamer goed gebruik worden gemaakt.

### 3. Actuele achterstanden

De achterstanden per rechtbank op 23 mei 2020 in de categorie algemeenbestuursrechtzaken waren als volgt:

Rechtbank	Aantal zaken buiten de termijn	Percentage van de totale werkvoorraad
Midden-Nederland	1.031	50%
Amsterdam	2.008	57%
Den Haag	2.091	61%
Noord-Holland	1.387	64%
Gelderland	1.370	63%
Rotterdam	2.170	60%
Limburg	807	57%
Oost-Brabant	1.181	59%
Overijssel	702	56%
Noord-Nederland	1.147	61%
Zeeland-West-Brabant	909	57%
Totaal	14.803	59%

*Bron: dashboard actuele werkvoorraad (n.b. in deze voorraad zitten ook de reguliere vreemdelingenzaken (en dus niet asiel en bewaring))*

Een maand eerder betrof het aantal zaken buiten de termijn 13.386. Dit was 56% van de totale werkvoorraad. In vier weken is dus het aantal zaken buiten de termijn met 11% toegenomen. De verschillen tussen de rechtbanken als het gaat om het percentage van de totale werkvoorraad zijn relatief klein.

### 4. Zaaksgericht in plaats van zittingsgericht

Hoewel de werkwijze per rechtbank kan verschillen wordt in het bestuursrecht op dit moment over het algemeen zittingsgericht gewerkt. Dat houdt in dat een zaak, nadat enkele formele controles zijn verricht (betaling griffierecht, inzending stukken door bestuursorgaan e.d.) op de zitting van een koppel rechter/juridisch medewerker wordt geplaatst. Voorafgaand aan de zitting wordt de zaak door de rechter/juridisch medewerker voorbereid en na de zitting wordt de uitspraak geschreven. De bestaande achterstanden zijn in de praktijk zaken die nog niet op zitting zijn gezet en dus nog niet aan een koppel zijn toebedeeld. Met andere woorden: het betreft allemaal ongebonden zaken. Het is in het bestuursrecht niet efficiënt dat nadat een zitting is geweest, iemand die tot dan toe niet bij de procedure betrokken is geweest (juridisch medewerker/rechter) een uitspraak schrijft. Deze persoon zal het dossier toch ook grondig moeten bekijken en de zaaksrechter zal intensief met diegene moeten raadkameren.

Op diverse plekken (rechtbank Gelderland, CRvB) wordt sinds enige tijd (deels) ook zaaksgericht gewerkt. Een dossier wordt aan een koppel toebedeeld, maar nog niet op zitting geplaatst. Het koppel beoordeelt het dossier: is het compleet, moeten er voorafgaand aan de zitting nog vragen aan partijen worden gesteld en – en dat is het afwijkende – is de zaak zo helder dat van een zitting geen toegevoegde waarde wordt verwacht (en dus direct uitspraak gedaan kan worden). Indien het laatste het geval is (en dat kan ook nadat eerst nog schriftelijke vragen zijn gesteld) dan wordt een brief gestuurd aan partijen of zij akkoord zijn dat de rechtbank uitspraak doet zonder nadere zitting (o.g.v. art. 8:57 Awb). De praktijk in Gelderland leert dat partijen in ongeveer de helft van de gevallen toestemming geven voor een uitspraak zonder zitting. In de gevallen dat die toestemming niet komt, ontvangt men een uitnodiging voor de zitting met daarin al de mededeling dat de rechter

waarschijnlijk direct mondeling uitspraak zal doen (iets wat in het bestuursrecht de laatste jaren wel vaker voorkomt, maar zeker niet gangbaar is).

Deze zaaksgerichte werkwijze lijkt erg geschikt voor de inloopkamer. Voor zover de 8:57-toestemming wordt gegeven, kan de uitspraak direct gedaan worden. Indien de toestemming niet wordt gegeven, kan de zaak prima met een zitting op afstand (via telehoren, skype etc.) worden afgedaan omdat het geen ingewikkelde zitting is (hoor, wederhoor, uitspraak).

Het uitgangspunt is dus dat de inloopkamer geen fysieke zittingen doet. De reden daarvoor is vooral praktisch. Fysieke zittingen zouden plaats moeten vinden in het gebouw van de rechtbank waar de zaken van afkomstig zijn. Het is praktisch vrijwel onmogelijk en vergt in ieder geval veel tijd om goed gevulde zittingen te organiseren, zodat de tijd van het behandelend koppel efficiënt wordt besteed. Dit betekent dat bij de selectie van de zaken die geschikt zijn voor de inloopkamer een selectie criterium ook moet zijn of de zaak noopt tot wat in het verleden als 'nieuwe zaaksbehandeling' werd aangeduid: een zaak waarbij een dieperliggend conflict achter het juridische geschil schuilt dat een intensieve behandeling op zitting vergt. Voor dit soort zaken is een digitale zitting niet geschikt.

Als de inloopkamer alleen de eenvoudige en gemiddelde zaken behandelt, betekent dit dus dat de complexe(re) EK-zaken bij de rechtbank blijven/terugkomen. Dit betekent dat de gemiddelde zaakszwaarte bij de rechtbank toeneemt. De betreffende rechtbank zal daar rekening mee moeten houden bij de zaakstoedeling aan rechters en juridisch medewerkers. Op basis van de pilot in Gelderland schat ik in dat 50 tot 70% van de zaken door de inloopkamer afgedaan kan worden.

#### 5. *Voorstel t.a.v. de werkwijze*

Het voorstel is om de inloopkamer bestuursrecht als volgt in te richten:

- a. Selectie van een of twee van de volgende subrechtsgebieden: participatiewet, arbeidsongeschiktheid, overig bestuursrecht.
- b. Bezetting van de kamer in een verhouding rechter-juridisch medewerker: 1:4-6.
- c. Fysieke overdracht van dossiers door de rechtbanken aan de inloopkamer.
- d. Beoordeling door de inloopkamer en onderverdeling van de zaken in de volgende categorieën:
  1. Dossier compleet, geen vragen: verzoek 8:57 Awb (i.e. toestemming uitspraak zonder zitting);
    - a. Toestemming: uitspraak.
    - b. Geen toestemming: zitting op afstand (telehoren, skype etc.) vervolgens uitspraak.
  2. Overzichtelijke zaak. Geschikt voor een schriftelijke ronde (o.g.v. 8:43 of 8:45 Awb) en daarna 8:57 Awb. Verder als onder 1.
  3. Complexe(re) zaak (meerdere rechtsvragen; derdepartijen; principiële rechtsvraag voor een MK): zaak retour rechtbank.

Ad a. Zoals in de algemene uitgangspunten is verwoord, is het niet per se noodzakelijk dat de inloopkamer de oudste zaken afhandelt of de zaken die door een rechtbank als achterstand zijn aangemerkt. Er wordt daarom voorgesteld dat de inloopkamer zich specialiseert op één rechtsgebied.

Daardoor kan effectiever en efficiënter gewerkt worden. Overigens kan de keuze van de subrechtsgebieden in de loop van de tijd natuurlijk wijzigen.

Voorgesteld wordt een keuze te maken uit de subrechtsgebieden participatiewet, arbeidsongeschiktheid en overig bestuursrecht (inclusief Toeslagen). Dit zijn rechtsgebieden waarvan alle rechtbanken een substantieel aantal zaken onder handen hebben.

Hoewel zoals gezegd de inloopkamer niet per se zelf de oudste zaken afhandelt, ligt het wel voor de hand eerst de rechtbanken te ondersteunen die de oudste zaken hebben liggen,

respectievelijk relatief de grootste achterstanden hebben, zodat deze rechtbanken zelf de mogelijkheid krijgen de oude zaken op te pakken. Overigens lijkt het voor de hand te liggen meerdere rechtbanken tegelijkertijd te helpen nu de verschillen in achterstanden relatief gering zijn. Afhankelijk van de bemensing van de inloopkamer op enig moment moet bepaald worden hoeveel zaken kunnen instromen.

Ad b. Hoewel dit per rechtbank kan verschillen is op dit moment de verhouding rechters/juridisch medewerkers ongeveer 1:2. Door de specialisatie en het feit dat geen complexe zaken worden behandeld, kan deze verhouding worden aangepast. Deze verhouding kan nog verder worden vergroot door het delegatiemodel aan te passen door tussen de rechter en de juridisch medewerker nog een stafjurist/senior juridisch medewerker te plaatsen, die de concept-uitspraken van de (junior) juridisch medewerker beoordeelt en aanpast. De verhouding wordt dan bijvoorbeeld 1 rechter: 2 stafjuristen/senior juridisch medewerkers: 4 juridisch medewerkers. Dit geeft een forse efficiencywinst. Op basis van de ervaringen in Gelderland moet het mogelijk zijn dat een rechter minimaal het dubbele aantal zaken wegwerkt ten opzichte van de huidige norm.

Met een bezetting van de inloopkamer van twee rechters, vier stafjuristen/senior-juridisch medewerkers en acht (junior) juridisch medewerkers zouden tussen de 1.100 en 1.500 zaken op jaarbasis moeten kunnen worden afgedaan.

Ad c. Het uitgangspunt is dat de leden van de inloopkamer bij één gerecht ondergebracht zijn en dat de fysieke dossiers daarheen overgebracht te worden.

Wie selecteert de zaken die geschikt zijn voor de inloopkamer? Het voorstel is dit binnen de gekozen zaakscategorie door de inloopkamer zelf te laten doen. De verwachting is dat de inloopkamer al snel een zekere expertise zal ontwikkelen welke zaken zich lenen voor de zaaksgerichte benadering. Indien een rechtbank er zelf de voorkeur aan geeft die voorselectie te doen, bestaat daar natuurlijk geen bezwaar tegen. De werkwijze van de inloopkamer zal erop ingericht moeten zijn dat de zaken die door de rechtbank zijn overgedragen binnen twee weken beoordeeld worden op geschiktheid. De zaken die niet geschikt worden bevonden worden dan geretourneerd naar de rechtbank, met slechts een gering tijdverlies.

Ad d. Nadat de dossiers bij de inloopkamer zijn binnen gekomen wordt de zaaksgerichte werkwijze gevolgd.

## 6. *Voorstel t.a.v. de bemensing*

Zoals aangegeven kan ook winst geboekt worden als door de inloopkamer mensen aangetrokken worden die daarvoor niet als rechter bij de bestuursrechtpraak in eerste instantie werkzaam waren. Dit kunnen gepensioneerde rechters zijn (of raadsheren van CRvB). Verder kan gedacht worden aan de gerechtsauditeurs bij de CRvB of juristen (schaal 12/13) bij de Afdeling bestuursrechtpraak. Deze zijn regelmatig al rechter-plv en hebben in ieder geval dit niveau. Een alternatief is dat deze juristen, voor zover zij nog geen rechter-plv zijn, deels als rechter-plv bij een rechtbank aan de slag gaan (conform de afspraken die hierover in het PRO zijn gemaakt) en deels als stafjurist/juridisch medewerker bij de inloopkamer. Het voordeel voor de inloopkamer is dat zij dan beschikt over ervaren juridische ondersteuning, terwijl het voordeel voor de betrokkene en de betreffende rechtbank is dat onderzocht kan worden of een overstap naar de rechterlijke macht aantrekkelijk is.

Voor wat betreft de ondersteuning is het belangrijk dat er een behoorlijk aantal ervaren juridisch medewerkers aangetrokken wordt (stafjuristen of senior-juridisch medewerkers). Eventueel kunnen ook jonge talentvolle mensen voor een bepaalde tijd worden aangesteld en opgeleid, maar dit gaat in de opleidingsfase wel ten koste van de productie.



Aan de inloopkamer zijn in ieder geval de nodige administratieve werkzaamheden verbonden. Het is van belang dat in ieder geval een vaste kern van administratieve medewerkers alleen voor de inloopkamer werkt om het overzicht te behouden.

## *7. Locatie*

Met het op afstand samenwerken wordt momenteel veel ervaring opgedaan. Het is waarschijnlijk niet per se noodzakelijk dat de rechters en juridisch medewerkers van de inloopkamer permanente huisvesting hebben in een gerechtsgebouw. Desalniettemin is het voor de samenwerking en de teamspirit wel van belang dat men elkaar met enige regelmaat fysiek ontmoet. Het voorstel is dat een (centraal gelegen) gerechtsgebouw de leden van de inloopkamer één dag per week gastvrijheid biedt. Deze dag wordt dan gebruik voor overleg, afstemming en eventueel het houden van fysieke zittingen. Een vaste locatie is in ieder geval wenselijk voor de administratie. Het verdient aanbeveling dat enkele (ik schat 3 of 4) ervaren administratieve medewerkers van het gerecht waar de inloopkamer is gevestigd, de administratie van de inloopkamer voor hun rekening nemen, terwijl zij werkzaam blijven op hun eigen administratie. Door het werk te beperken tot enkele administratieve medewerkers kunnen zij goed geïnstrueerd worden ten aanzien van de te verrichten werkzaamheden. Het werk voor de inloopkamer zal echter wisselend zijn; voor zover zij geen werk aan de inloopkamer hebben kunnen zij hun reguliere taken uitvoeren. (Mochten er inloopkamers van meerdere rechtsgebieden op één locatie komen, kan ook overwogen worden een aparte administratie voor de inloopkamers in te richten.)

Op dit moment wordt ook ervaring opgedaan met het houden van digitale zittingen. Het ligt voor de hand die ervaring mee te nemen in de inloopkamer en voor zover mogelijk zittingen op afstand te houden. In het geval dat niet mogelijk is of de rechter of partijen een fysieke zitting noodzakelijk vinden, kan een fysieke zitting gehouden worden in het gerechtsgebouw waar de inloopkamer gehuisvest is. Mocht dat niet mogelijk zijn of bij partijen op onoverkomelijke bezwaren stuiten dan moet bezien worden of de zaak weer overgedragen wordt aan het gerecht waar de zaak van afkomstig is dan wel dat leden van de inloopkamer zitting houden op het betreffende gerecht. Het laatste is slechts aangewezen als er voldoende zaken zijn om een zitting te vullen. Om voor één of enkele zaken af te reizen is niet efficiënt.

## *8. Financiën*

In ieder geval tot 2020 was het zo dat de Lamicie-vergoeding voor bestuursrechtzaken zo was dat de rechtbanken geld 'overhielden' aan de afdoening van bestuursrechtzaken. Dit is een van de redenen dat de normen met ingang van 2020 naar beneden zijn bijgesteld. Desalniettemin verwacht ik dat de inloopkamer bij de voorgestelde werkwijze 'winst' zal maken. Daar zijn twee redenen voor. In de eerste plaats omdat de inloopkamer de minder complexe zaken afdoet. De zaken dus die sowieso minder tijd vergen. En ten tweede door de gekozen werkwijze, waardoor zaken sneller en efficiënter worden afgedaan. De Lamicie-inkomsten van de afgehandelde zaken zullen dus de kosten voor personeel, huisvesting en overhead overtreffen. Het is voor rechtbanken dan niet erg aantrekkelijk deze zaken aan de inloopkamer over te dragen, omdat ze deze 'winst' anders deels zelf zouden kunnen realiseren. Voorgesteld wordt daarom om de 'winst' af te dragen aan de rechtbanken die de zaken hebben overgedragen (en mogelijk ook aan de rechtbanken die personeel hebben gedetacheerd bij de inloopkamer, omdat daar dan minder productie wordt geleverd en dus minder inkomsten worden gegenereerd). Voorgesteld wordt in eerste instantie een verdeling te hanteren van 70% naar de inloopkamer en 30% naar de rechtbanken voor de zaken waarin een uitspraak wordt gedaan of sprake is van een intrekking op/na de zitting. Voor zaken die voor de zitting worden ingetrokken wordt een verdeling 90%-10% voorgesteld. Dit onderscheid is wenselijk omdat uit de

Gelderse pilot blijkt dat relatief meer zaken voorafgaand aan de zitting worden ingetrokken bij de zaaksgerichte werkwijze.

Een verdeling 70-30 is voor de rechtbanken interessant omdat zij dan voor relatief weinig administratief werk (in zijn algemeenheid berekend op 10% van de Lamicie-opbrengsten) 30% van de opbrengst ontvangen. Na een jaar kan bezien worden of deze verdeling reëel is, dan wel aangepast moet worden (de ene of de andere kant op).

### *9. Evaluatie*

Een jaar na de start van de inloopkamer vindt een eerste evaluatie plaats. Wat zijn de resultaten? Voldoet de gekozen werkwijze? Is de verdeling van de opbrengsten reëel? Van belang is bij de evaluatie ook de ervaringen van de rechtbanken en de partijen mee te nemen. Ook zal onderzocht moeten worden of de werkwijze geheel of gedeeltelijk overgenomen kan worden door de rechtbanken.

Ede, 10 juli 2020

  
senior-rechter rechtbank Gelderland